

MAGYAR ORVOSI TÁRSASÁGOK NYILATKOZATA A DOHÁNYFÜSTMENTES KÖRNYEZET ÉRDEKÉBEN

A dohányzás a magyar lakosság halálozási mutatóiban fontos szerepet játszó szív és érrendszeri, daganatos és idült légzőszervi megbetegedések legfontosabb kóroki tényezője. Hazánkban évente mintegy 25 000 ember hal meg a dohányzása következtében, ráadásul sokan mások dohányfüstje, a passzív dohányzás miatt. A betegségek által legjobban érintett orvosi társaságok ezért együttműködési megállapodást kötöttek annak érdekében, hogy hatékonyabban léphessenek fel a maguk területén a dohányzás visszaszorítása, a dohányzással összefüggő egészségkárosodások csökkentése érdekében.

Ezen társaságok más szakmákkal egyetemben évek óta szorgalmazzák azt, hogy Magyarország is csatlakozzon azon országokhoz, amelyekben tiltják a zárt terekben történő dohányzást. Ennek megfelelően nagy örömmel és meglepéssel tapasztaljuk, hogy végre betervezték az Országgyűlés elé a „nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény” szigorító módosítását.

A magyar Országgyűlés 2005-ben az elsők között ratifikálta az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének Dohányzás Ellenőrzési Keretegyezményét. Ez az egyezmény átfogó intézkedéseket javasol az egyes aláíró országoknak, amelyek közé tartozik a dohányzást megfelelő mértékben szabályozó, s a nemdohányzókat védő jogszabályok megalkotása. Magyarországon ennek megfelelően, döntően éppen az orvosi társaságok nyomására évek óta napirenden van a teljes körű zárt közterületi – így a vendéglátóipari egységekre, oktatási és egészségügyi intézményekre is vonatkozó – dohányzási tilalom törvényi szabályozása. 2008-óta több alkalommal történtek különböző szintű egyeztetések, konzultációk a törvénytervezetről. Éppen ezért nem állja meg a helyét a Magyar Dohányipari Szövetség 2011 február 25-i állítása, miszerint nem előzte meg társadalmi konzultáció a tervezet megalkotását.

2004-óta az Európai Unió országok többségében már bevezették a teljes körű dohányzási tilalmat. Ezekben az országokban dokumentált és ellenőrizhető adatok alapján vagy nem változott a vendéglátóipari egységek forgalma számottevően, vagy rövid ideig tartó átmeneti és kismértékű csökkenést követően éppen emelkedett a korábbiakhoz képest, köszönhetően annak, hogy a dohányfüstös helyeket korábban elkerülő vendégek nagyobb számban jelentek meg ezeken a helyeken. A füstmentes életmódra való átállás különösebb zökkenő nélkül zajlott le és jelentősen nőtt a leszokási kedv. Mindezek miatt alaptalannak tűnnek azok a félelmek, amelyek a szövetség nyilatkozatában súlyos gazdasági, valamint foglalkoztatási következményekkel, társadalmi feszültséggel számolnak. A forgalom akár negyedének az elmaradását, a költségvetés szempontjából 50 milliárd forint kiesést prognosztizál a nyilatkozat. Nyomatékosan felhívjuk a figyelmet arra, hogy semmilyen nemzetközi vizsgálat és összehasonlítás nem támasztja alá ezeket a félelmeket. Ezzel szemben a társadalomnak a halálozás miatt elvesztett életek mellett tetemes, több százmillió forintos kiadást jelent a dohányzás következtében kialakult betegségek ellátása, a rokkant nyugdíjak, a tüzesetek miatti költség.

Ugyanakkor az egészségnyereség terén igazoltan előny származik a jogszabály mielőbbi elfogadásából. Azokban az országokban, ahol bevezették a teljes körű dohányzási tilalmat, már az első évet követően kimutatták azt, hogy jelentős mértékben, 10-17 százalékkal csökkent az akut szívizom infarktus miatti kórházi felvételek száma. Mindez természetesen az egészségnyereség mellett több tízmillió Euró összegű költség megtakarítást is eredményezett az egyes országokban. Hosszabb távon – egyéb dohányzást visszaszorító jogszabályok megalkotását követően – 30-40 százalékos csökkenést értek el a szív és érrendszeri, valamint légzőszervi okok miatti kórházi beutalásokat illetően. A kórházi

beutalások, az akut és idült egészségi ártalmak csökkenése aláhúzza azt a tényt, hogy zárt közterületeken történő dohányzás a passzív dohányzás révén komoly egészségi ártalmakat okoz. Ezt a tényt a szövetség nyilatkozata nagyvonalúan mellőzi. Ez ellen az orvosi szakma határozottan tiltakozik. Javasoljuk a lakosság és ezen belül a vendéglátóiparban dolgozók megfelelő tájékoztatását a valós helyzetről és a várható hatásokról! A teljes körű tiltás következtében várható egészségnyereségről és a reális gazdasági hatásokról. A vendéglátóipari egységek forgalma, a munkahelyek száma nem csökkent érdemlegesen, sőt adatok vannak arra, hogy már egyéves viszonylatban is emelkedett.

Korábbi felmérések igazolják azt, hogy a lakosság mintegy 70-80 százaléka egyetért a jogszabályi szigorítással. A dohányosok körében is jelentős azoknak az aránya, akik egyetértenek a nemdohányzók ilyen védelmével. Más országok tapasztalatai azt bizonyítják, hogy a dohányzók átalakították szokásaikat és elfogadták a korlátozó jogi szabályozást. Ez a jogi szabályozás is szerepet játszott abban, hogy jelentős mértékben csökkent, illetve folyamatosan csökken a dohányzók aránya. A nemdohányzók védelme mellett ez is a jogszabály célja. Magyarországon a felnőtt lakosság 36 százaléka dohányzik rendszeresen. A cél éppen a jelenlegi dohányzók érdekében – és nem ellenében – a dohányzás visszaszorítása. A szövetség nyilatkozata azt a látszatot kelti, mintha a törvénytervezet egymással szembeállítva a nemdohányzókat és a dohányzókat társadalmi feszültségek forrása lenne. Ezzel szemben legfontosabb hatása – a nemdohányzók védelmén túl - éppen a dohányzók egészségének a védelme dohányzásuk csökkenése révén. A dohányosok tisztában vannak szenvedélyük káros hatásaival. Sokan közülük le is kívánna szokni, de a dohányzás szenvedélybetegség mivolta ezt megnehezíti. Ezért is fontos egy rászakást gátló és leszokást segítő dohányfüst mentes környezet kialakítása.

A tervezet alapján a jogszabály a módosítás remélt elfogadását követően, más országok tapasztalatait is figyelembe véve betartható és ellenőrizhető. Megfelelő mértékben képviseli az egészséges életmód érdekében az egész lakosság, dohányzók és nemdohányzók érdekeit. Elfogadását az orvosi társaságok határozottan támogatják.

2011 február 28-án.

Magyar Tüdőgyógyász Társaság
Magyar Kardiológusok Társasága
Magyar Hypertónia Társaság
Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaság
Magyar Menopauza Társaság
Családorvos Kutatók Országos Szervezete
Népegészségügyi Képző és Kutató-helyek Egyesülete
Magyar Orvosi Társaságok és Egyesületek Szövetsége
Magyar Nemzeti Szívalapítvány
Szövetség a Dohányzás Visszaszorítására